



Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Qvaestio LXIX. De effectibus baptismi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

De effectibus baptismi, in decem articulos diuisa.

EINDE considerandum est de effectibus baptismi.

ET circa hoc quaruntur decem.

¶ Primo, Vtrum per baptismum auferantur omnia peccata.

¶ Secundo, Vtrum per baptismum liberetur homo ab omni poena.

¶ Tercio, Vtrum baptismus auferat penalitates huius uitae.

¶ Quarto, Vtrum per baptismum conferantur homini gratiae & uirtutes.

¶ Quinto, De effectibus uirtutum, qui per baptismum conferuntur.

¶ Sexto, Vtrum etiam paruuli in baptismo gratias & uirtutes accipiant.

¶ Septimo, Vtrum per baptismum aperiatur baptizatis ianua regni caelestis.

¶ Octauo, Vtrum baptismus aequalem effectum habeat in omnibus baptizatis.

¶ Nono, Vtrum fictio impediatur effectum baptismi.

¶ Decimo, Vtrum recedente fictioe, baptismus obineat suum effectum.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum per baptismum tollantur omnia peccata.

AD PRIMVM sic proceditur. Vt per baptismum non tollantur omnia peccata. Baptismus enim est quadam spiritualis regeneratio, quae contraponitur generationi carnali: sed per generationem carnalem homo contrahit solum originale peccatum: ergo per baptismum soluitur solum originale peccatum.

¶ 2 Præ. Pœnitentia est sufficiens causa remissionis actualium peccatorum: sed ante baptismum in adultis requiritur pœnitentia, secundum illud Act. 2. Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque uestrum: ergo baptismus nihil operatur circa remissionem actualium peccatorum.

¶ 3 Præ. Diuertorum morborum diuersæ sunt medicina: quia sicut Hieron. dicit, non sanat oculum, quod sanat calcanem: sed peccatum originale, quod per baptismum tollitur, est aliud genus peccati a peccato actuali: ergo non omnia peccata remittuntur per baptismum.

SED CONTRA est, quod dicitur Ezech. 36. Effundam super uos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus inquinamentis uestris.

RESPON. Dicendum, quod sicut Apostolus dicit Rom. 6. Quicumque baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus. Et postea concludit, Ita & uos existimate mortuos quidem esse peccato, uiuentes autem Deo in Christo Iesu domino nostro. Ex quo patet, quod per baptismum homo moritur uetustati peccati, & incipit uiuere nouitati gratiae: omne autem peccatum ad pristina uetustatem pertinet. unde consequens est, quod omne peccatum per baptismum tollatur.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod sicut Apostolus dicit Roma. 5. Peccatum Adæ non tantum potest, quantum potest donum Christi, quod in baptismo percipitur. Nam iudicium ex vno in condemnationem, gratia autem ex multis delictis in iustificacionem. unde & Aug. dicit in lib. de baptismo paruulorum, quod generante carne tantummodo trahitur peccatum originale: regenerante

2. di. 32. q. 1. artic. 1. & 4. di. 4. q. 2. artic. 2. q. 1. & dist. 27. q. 3. ar. 5. quæst. Et 4. com. c. 19. & 72. Heb. 6. h.

Mar. 9. super illud uerb. Hoc genus demoniorum non eijcitur, nisi & c. to. 9.

Li. de peccat. merit. & satisfact. 15. in fi. to. 7.

F autem spiritu, non solum originalium, sed etiam uoluntariorum fit remissio peccatorum.

AD SECYNDVM dicendum, quod nullius peccati remissio fieri potest, nisi per uirtutem passionis Christi: unde & Apostolus dicit Hebr. 9. sine sanguinis effusione non fit remissio. unde motus humane uoluntatis, qui est in penitente, non sufficeret ad remissionem culpe, nisi adesset fides passionis Christi, & propositum participandi ipsam, uel suscipiendo baptismum, uel subiiciendo se clauibus ecclesie: & ideo quando aliquis adultus penitens ad baptismum accedit, consequitur quidem remissionem omnium peccatorum ex proposito baptismi: perfectius autem ex reali susceptione baptismi.

AD TERTIUM dicendum, quod ratio illa procedit de particularibus medicinis: baptismus autem operatur in uirtute passionis Christi, quae est uersalis medicina omnium peccatorum: & ideo per baptismum omnia peccata tolluntur.

ARTICVLVS II.

Vtrum per baptismum liberetur homo ab omni reatu peccati.

AD SECYNDVM sic proceditur. Videtur, quod per baptismum non liberetur homo ab omni reatu peccati. Dicit enim Apost. Ro. 13. Quae a Deo sunt, ordinata sunt: sed culpa non ordinatur, nisi per penam, ut August. dicit. ergo per baptismum non tollitur reatus penae praecedentium peccatorum.

¶ 2 Præ. Effectus sacramenti aliquam similitudinem habet cum ipso sacramento: quia sacramenta nouae legis efficiunt quod figurant, ut supra dicitur: sed ablutio baptismalis habet quidem aliquam similitudinem cum ablutione maculae: nullam autem similitudinem habere uidetur cum subtractione reatus penae. non ergo per baptismum tollitur reatus penae.

¶ 3 Præ. Sublato reatu penae, aliquis non remanet dignus pena, & ita iniustum esset eum puniri. si igitur per baptismum tollitur reatus penae, iniustum esset, post baptismum suspendere latronem, qui ante homicidium commisit, & ita per baptismum tolleretur rigor humane disciplinae, quod est inconueniens. non ergo per baptismum tollitur reatus penae.

SED CONTRA est, quod Ambr. dicit super illud Rom. 11. Sine penitentia sunt dona & uocatio Dei, Gratia, inquit, Dei in baptismo gratis omnia condonat.

RESPON. Dicendum, quod, sicut supra dicitur, est, per baptismum aliquis incorporatur passioni, & morti Christi, secundum illud Rom. 6. Si mortui sumus cum Christo, credimus, quia simul etiam uiuimus cum eo. ex quo patet, quod omni baptizato communicatur passio Christi ad remedium, ac si ipse passus & mortuus esset. Passio autem Christi, sicut dictum est, est sufficiens satisfactio pro omnibus peccatis omnium hominum: & ideo ille, qui baptizatur, liberatur a reatu totius poenae, sibi debite pro peccatis, ac si ipse sufficienter satisfecisset pro omnibus peccatis suis.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod quia pena passionis Christi communicatur baptizato, in quantum fit membrum Christi, ac si ipse penam illam sustinuisset, ideo eius peccata remanent ordinata per penam passionis Christi.

Ad

Sup. q. 68. ar. 1. & 2. d. 12. artic. 2. q. 1. dist. 7. q. 1. ar. 1. & 2. con. c. 58. 59. & 72. & Ro. 11. lect. 4. et Hebr. 6. in li. de reat. ca. 9. & li. de lib. arbit. 18. r. 1. q. 2. ar. 1.

Sup. illud ad Ro. 11. to. 5.

Ar. preced. & q. 68. artic. 1. & ar. 2. q. 1.

q. 68. ar. 1.

Ad SECVNDVM dicēdū, q̄ aqua non solū abluir, sed etiam refrigerat. & ita suo refrigerio significat subtractionem reatus poenae, sicut sua ablutione significat emundatione a culpa.

Ad TERTIVM dicendum, quod in penis, quae iudicio humano inferuntur, non solum attenditur quia poena sit homo dignus quo ad Deum, sed etiā in quo sit obligatus quo ad homines, qui laesi & scandalizati sunt per peccatum alicuius. & ideo licet homicida per baptismum liberetur a reatu poenae quo ad Deum, remanet tamen obligatus adhuc quo ad homines, quos iustum est edificari de poenae. sicut sunt scandalizati de culpa: pie tamen talibus princeps posset poenam indulgere.

ARTICVLVS IIII.

Utrum per baptismum debeant auferri penalitates praesentis uitae.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, q̄ per baptismum debeant auferri penalitates praesentis uitae. Ut enim Apostolus dicit Rom. 5. Donum Christi potentius est, quam peccatum Adē: sed per peccatum Adē (ut ibidē Apostolus dicit) mors in hunc mundum intrauit, & per consequens omnes aliae penalitates praesentis uitae. ergo multo magis per donum Christi, quod in baptismo percipitur, homo a penalitatibus praesentis uitae debet liberari. ¶ 1. Praet. Baptismus auferit & culpam originalem & actuale, sicut supra dictum est: sic autem auferit actuale culpam, q̄ liberat ab omni reatu poenae consequente actualem culpam. ergo etiam liberat a penalitatibus praesentis uitae, quae sunt poena originalis peccati.

¶ 2. Praet. Remota causa, remouetur effectus: sed causa harum penalitatum est peccatum originale, quod tollitur per baptismum. ergo non debent huiusmodi penalitates remanere.

SED CONTRA est, q̄ super illud Rom. 6. Destruatur corpus peccati, dicit gl. * Per baptismum id agitur, ut uetus homo crucifigatur, & corpus peccati destruat, non ita ut in ipso uiuente carnis concupiscentia respersa & innata, repente absumatur, & non sit, sed ne oblit mortuo, quae inerat nato. ergo pari ratione, nec aliae penalitates per baptismum tolluntur.

RESPON. Dicendum, q̄ baptismus habet uirtutem auferendi penalitates praesentis uitae, non tamen eas auferit in praesenti uita: sed eius uirtute auferentur a iustis in resurrectione, quando mortale hoc inducet immortalitatē, ut dicitur prima Cor. 15. Et hoc rationabiliter, primo quidem: quia per baptismum homo incorporatur Christo, & efficitur membrum eius, ut supra dictum est. * & ideo conueniens est, ut id agatur in membro incorporato, quod est actum in capite. Christus autē a principio suae conceptionis fuit plenus gratia & ueritate: habuit tamen corpus possibile, quod post passionem & mortem est ad uitam gloriosam resuscitatum. unde & Christianus in baptismo gratiam consequitur, quantum ad animam: habet tamen corpus passibile, in quo pro Christo possit pati, sed tandem resuscitabitur ad impassibilem uitam, unde Apostolus dicit Rom. 8. Qui suscitauit Iesum Christum a mortuis, uiuificabit & mortalia corpora uestra propter inhabitantem spiritum eius in uobis. & in ita eodem, heredes quidem Dei, coheredes autem Christi: si tamen comparatur, ut & simul

A glorificemur. Secundo hoc est conueniens, propter spirituale exercitium, ut uidelicet contra concupiscentiam, & alias passibilitates pugnans homo, victoriae coronam acciperet. unde super illud Roma. 6. Ut destruat corpus peccati, dicit gloss. * Si post baptismum uixerit homo in carne, habet concupiscentiam cum qua pugnet, eamque adiuuante Deo superet: in cuius figurā dicitur ludic. 3. Haesunt gentes, quas dominus dereliquit, ut erudiret in eis Israel, & postea discerent filij eorum certare cum hostibus, & habere consuetudinem praeliandi. Tertio hoc fuit conueniens, ne homines ad baptismum accederent propter impassibilitatē praesentis uitae, & non propter gloriam uitae aeternae. unde & Apostolus dicit prima Cor. 15. Si in hac uita tantum sperantes sumus in Christo, miserabiliores sumus omnibus hominibus.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ (sicut gloss. dicit Rom. 6. super illud, Ut ultra non seruiamus peccato) sicut aliquis capiens hostem atrocissimum, non statim interficit eum, sed patitur eum cum dolore & dolore aliquantulum uiuere, ita & Christus poenam prius alligauit, in futuro autem perimet.

AD SECVNDVM dicendum, q̄ sicut ibidem dicit gloss. * duplex est poena peccati, gehennalis & temporalis. Gehennalem prorsus deleuit Christus, ut eam non sentiant baptizati & uere poenitentes: temporalem uero nondum penitus tulit: manet enim fames, sitis & mors, & huiusmodi: sed regnum & dominium eius deiecit, ut scilicet hoc homo non timeat, & tandem in nouissimo eandem penitus exterminabit.

AD TERTIVM dicendum, q̄ (sicut in secunda parte dictum est) peccatum originale hoc modo processit q̄ primo persona infecti naturam, postmodum uero natura infecti personam: Christus uero conuerso ordine prius reparat id, quod persona est, & postmodum simul in omnibus reparabit id, quod natura est: & ideo culpam originalis peccati, & etiam poenam caritiae uisionis diuinae, quae respiciunt personam, statim per baptismum tollit ab homine: sed penalitates praesentis uitae (sicut mors, fames, sitis, & alia huiusmodi) respiciunt naturam, ex cuius principijs causantur, prout est destituta originali iustitia: & ideo isti defectus non tollentur, nisi in ultima reparatione naturae, per resurrectionem gloriosam.

ARTICVLVS IIII.

Utrum per baptismum conferantur homini gratia & uirtutes.

AD QVARTVM sic proceditur. Vt, q̄ per baptismum non conferantur homini gratia & uirtutes: quia sicut supra dictum est, sacra nouae legis efficiunt quod figurant: sed per ablutionem baptismi significatur emundatio animae a culpa, non autem informatio animae per gratiam & uirtutes. videtur igitur, quod per baptismum non conferantur homini gratia & uirtutes. ¶ 1. Praet. Illud, quod iam aliquis adeptus est, non indiget iterum suscipere: sed aliqui accedunt ad baptismum, iam habentes gratiam & uirtutes: sicut Act. 10. legitur, uir quidam erat in Caesarea, nomine Cornelius, Centurio cohortis, quae dicitur italiana, religiosus & timens Deum: qui tamen postea a Petro baptizatus est. non ergo per baptismum conferuntur gratia & uirtutes.

Est Aug. lib. 1. de baptis. paruu. c. 39. circa princ. to. 7.

glord. super illud ad Ro. 6. hō nollet simul crucifig. xus.

1. 2. q. 87. ar. 1.

Infra q. 71. ar. 1. 2. cor. 1. Et 4. d. 3. ar. 1. q. 3. c. & q. 1. ar. 1. q. 2. ad 2. & d. 4. q. 2. ar. 2. q. 2. & d. 9. ar. 1. q. 3. cor. Et d. 18. q. 1. ar. 3. q. 1. cor. q. 60. ar. 2. & 62. ar. 3. & q. 112. ar. 2.

¶ 3. Praet.

3. d. 1. q. 1. ar. 1. q. 2. ar. 1. q. 3. ar. 1. q. 4. ar. 1. q. 5. ar. 1. q. 6. ar. 1. q. 7. ar. 1. q. 8. ar. 1. q. 9. ar. 1. q. 10. ar. 1. q. 11. ar. 1. q. 12. ar. 1. q. 13. ar. 1. q. 14. ar. 1. q. 15. ar. 1. q. 16. ar. 1. q. 17. ar. 1. q. 18. ar. 1. q. 19. ar. 1. q. 20. ar. 1. q. 21. ar. 1. q. 22. ar. 1. q. 23. ar. 1. q. 24. ar. 1. q. 25. ar. 1. q. 26. ar. 1. q. 27. ar. 1. q. 28. ar. 1. q. 29. ar. 1. q. 30. ar. 1. q. 31. ar. 1. q. 32. ar. 1. q. 33. ar. 1. q. 34. ar. 1. q. 35. ar. 1. q. 36. ar. 1. q. 37. ar. 1. q. 38. ar. 1. q. 39. ar. 1. q. 40. ar. 1. q. 41. ar. 1. q. 42. ar. 1. q. 43. ar. 1. q. 44. ar. 1. q. 45. ar. 1. q. 46. ar. 1. q. 47. ar. 1. q. 48. ar. 1. q. 49. ar. 1. q. 50. ar. 1. q. 51. ar. 1. q. 52. ar. 1. q. 53. ar. 1. q. 54. ar. 1. q. 55. ar. 1. q. 56. ar. 1. q. 57. ar. 1. q. 58. ar. 1. q. 59. ar. 1. q. 60. ar. 1. q. 61. ar. 1. q. 62. ar. 1. q. 63. ar. 1. q. 64. ar. 1. q. 65. ar. 1. q. 66. ar. 1. q. 67. ar. 1. q. 68. ar. 1. q. 69. ar. 1. q. 70. ar. 1. q. 71. ar. 1. q. 72. ar. 1. q. 73. ar. 1. q. 74. ar. 1. q. 75. ar. 1. q. 76. ar. 1. q. 77. ar. 1. q. 78. ar. 1. q. 79. ar. 1. q. 80. ar. 1. q. 81. ar. 1. q. 82. ar. 1. q. 83. ar. 1. q. 84. ar. 1. q. 85. ar. 1. q. 86. ar. 1. q. 87. ar. 1. q. 88. ar. 1. q. 89. ar. 1. q. 90. ar. 1. q. 91. ar. 1. q. 92. ar. 1. q. 93. ar. 1. q. 94. ar. 1. q. 95. ar. 1. q. 96. ar. 1. q. 97. ar. 1. q. 98. ar. 1. q. 99. ar. 1. q. 100. ar. 1. q. 101. ar. 1. q. 102. ar. 1. q. 103. ar. 1. q. 104. ar. 1. q. 105. ar. 1. q. 106. ar. 1. q. 107. ar. 1. q. 108. ar. 1. q. 109. ar. 1. q. 110. ar. 1. q. 111. ar. 1. q. 112. ar. 1. q. 113. ar. 1. q. 114. ar. 1. q. 115. ar. 1. q. 116. ar. 1. q. 117. ar. 1. q. 118. ar. 1. q. 119. ar. 1. q. 120. ar. 1. q. 121. ar. 1. q. 122. ar. 1. q. 123. ar. 1. q. 124. ar. 1. q. 125. ar. 1. q. 126. ar. 1. q. 127. ar. 1. q. 128. ar. 1. q. 129. ar. 1. q. 130. ar. 1. q. 131. ar. 1. q. 132. ar. 1. q. 133. ar. 1. q. 134. ar. 1. q. 135. ar. 1. q. 136. ar. 1. q. 137. ar. 1. q. 138. ar. 1. q. 139. ar. 1. q. 140. ar. 1. q. 141. ar. 1. q. 142. ar. 1. q. 143. ar. 1. q. 144. ar. 1. q. 145. ar. 1. q. 146. ar. 1. q. 147. ar. 1. q. 148. ar. 1. q. 149. ar. 1. q. 150. ar. 1. q. 151. ar. 1. q. 152. ar. 1. q. 153. ar. 1. q. 154. ar. 1. q. 155. ar. 1. q. 156. ar. 1. q. 157. ar. 1. q. 158. ar. 1. q. 159. ar. 1. q. 160. ar. 1. q. 161. ar. 1. q. 162. ar. 1. q. 163. ar. 1. q. 164. ar. 1. q. 165. ar. 1. q. 166. ar. 1. q. 167. ar. 1. q. 168. ar. 1. q. 169. ar. 1. q. 170. ar. 1. q. 171. ar. 1. q. 172. ar. 1. q. 173. ar. 1. q. 174. ar. 1. q. 175. ar. 1. q. 176. ar. 1. q. 177. ar. 1. q. 178. ar. 1. q. 179. ar. 1. q. 180. ar. 1. q. 181. ar. 1. q. 182. ar. 1. q. 183. ar. 1. q. 184. ar. 1. q. 185. ar. 1. q. 186. ar. 1. q. 187. ar. 1. q. 188. ar. 1. q. 189. ar. 1. q. 190. ar. 1. q. 191. ar. 1. q. 192. ar. 1. q. 193. ar. 1. q. 194. ar. 1. q. 195. ar. 1. q. 196. ar. 1. q. 197. ar. 1. q. 198. ar. 1. q. 199. ar. 1. q. 200. ar. 1. q. 201. ar. 1. q. 202. ar. 1. q. 203. ar. 1. q. 204. ar. 1. q. 205. ar. 1. q. 206. ar. 1. q. 207. ar. 1. q. 208. ar. 1. q. 209. ar. 1. q. 210. ar. 1. q. 211. ar. 1. q. 212. ar. 1. q. 213. ar. 1. q. 214. ar. 1. q. 215. ar. 1. q. 216. ar. 1. q. 217. ar. 1. q. 218. ar. 1. q. 219. ar. 1. q. 220. ar. 1. q. 221. ar. 1. q. 222. ar. 1. q. 223. ar. 1. q. 224. ar. 1. q. 225. ar. 1. q. 226. ar. 1. q. 227. ar. 1. q. 228. ar. 1. q. 229. ar. 1. q. 230. ar. 1. q. 231. ar. 1. q. 232. ar. 1. q. 233. ar. 1. q. 234. ar. 1. q. 235. ar. 1. q. 236. ar. 1. q. 237. ar. 1. q. 238. ar. 1. q. 239. ar. 1. q. 240. ar. 1. q. 241. ar. 1. q. 242. ar. 1. q. 243. ar. 1. q. 244. ar. 1. q. 245. ar. 1. q. 246. ar. 1. q. 247. ar. 1. q. 248. ar. 1. q. 249. ar. 1. q. 250. ar. 1. q. 251. ar. 1. q. 252. ar. 1. q. 253. ar. 1. q. 254. ar. 1. q. 255. ar. 1. q. 256. ar. 1. q. 257. ar. 1. q. 258. ar. 1. q. 259. ar. 1. q. 260. ar. 1. q. 261. ar. 1. q. 262. ar. 1. q. 263. ar. 1. q. 264. ar. 1. q. 265. ar. 1. q. 266. ar. 1. q. 267. ar. 1. q. 268. ar. 1. q. 269. ar. 1. q. 270. ar. 1. q. 271. ar. 1. q. 272. ar. 1. q. 273. ar. 1. q. 274. ar. 1. q. 275. ar. 1. q. 276. ar. 1. q. 277. ar. 1. q. 278. ar. 1. q. 279. ar. 1. q. 280. ar. 1. q. 281. ar. 1. q. 282. ar. 1. q. 283. ar. 1. q. 284. ar. 1. q. 285. ar. 1. q. 286. ar. 1. q. 287. ar. 1. q. 288. ar. 1. q. 289. ar. 1. q. 290. ar. 1. q. 291. ar. 1. q. 292. ar. 1. q. 293. ar. 1. q. 294. ar. 1. q. 295. ar. 1. q. 296. ar. 1. q. 297. ar. 1. q. 298. ar. 1. q. 299. ar. 1. q. 300. ar. 1. q. 301. ar. 1. q. 302. ar. 1. q. 303. ar. 1. q. 304. ar. 1. q. 305. ar. 1. q. 306. ar. 1. q. 307. ar. 1. q. 308. ar. 1. q. 309. ar. 1. q. 310. ar. 1. q. 311. ar. 1. q. 312. ar. 1. q. 313. ar. 1. q. 314. ar. 1. q. 315. ar. 1. q. 316. ar. 1. q. 317. ar. 1. q. 318. ar. 1. q. 319. ar. 1. q. 320. ar. 1. q. 321. ar. 1. q. 322. ar. 1. q. 323. ar. 1. q. 324. ar. 1. q. 325. ar. 1. q. 326. ar. 1. q. 327. ar. 1. q. 328. ar. 1. q. 329. ar. 1. q. 330. ar. 1. q. 331. ar. 1. q. 332. ar. 1. q. 333. ar. 1. q. 334. ar. 1. q. 335. ar. 1. q. 336. ar. 1. q. 337. ar. 1. q. 338. ar. 1. q. 339. ar. 1. q. 340. ar. 1. q. 341. ar. 1. q. 342. ar. 1. q. 343. ar. 1. q. 344. ar. 1. q. 345. ar. 1. q. 346. ar. 1. q. 347. ar. 1. q. 348. ar. 1. q. 349. ar. 1. q. 350. ar. 1. q. 351. ar. 1. q. 352. ar. 1. q. 353. ar. 1. q. 354. ar. 1. q. 355. ar. 1. q. 356. ar. 1. q. 357. ar. 1. q. 358. ar. 1. q. 359. ar. 1. q. 360. ar. 1. q. 361. ar. 1. q. 362. ar. 1. q. 363. ar. 1. q. 364. ar. 1. q. 365. ar. 1. q. 366. ar. 1. q. 367. ar. 1. q. 368. ar. 1. q. 369. ar. 1. q. 370. ar. 1. q. 371. ar. 1. q. 372. ar. 1. q. 373. ar. 1. q. 374. ar. 1. q. 375. ar. 1. q. 376. ar. 1. q. 377. ar. 1. q. 378. ar. 1. q. 379. ar. 1. q. 380. ar. 1. q. 381. ar. 1. q. 382. ar. 1. q. 383. ar. 1. q. 384. ar. 1. q. 385. ar. 1. q. 386. ar. 1. q. 387. ar. 1. q. 388. ar. 1. q. 389. ar. 1. q. 390. ar. 1. q. 391. ar. 1. q. 392. ar. 1. q. 393. ar. 1. q. 394. ar. 1. q. 395. ar. 1. q. 396. ar. 1. q. 397. ar. 1. q. 398. ar. 1. q. 399. ar. 1. q. 400. ar. 1. q. 401. ar. 1. q. 402. ar. 1. q. 403. ar. 1. q. 404. ar. 1. q. 405. ar. 1. q. 406. ar. 1. q. 407. ar. 1. q. 408. ar. 1. q. 409. ar. 1. q. 410. ar. 1. q. 411. ar. 1. q. 412. ar. 1. q. 413. ar. 1. q. 414. ar. 1. q. 415. ar. 1. q. 416. ar. 1. q. 417. ar. 1. q. 418. ar. 1. q. 419. ar. 1. q. 420. ar. 1. q. 421. ar. 1. q. 422. ar. 1. q. 423. ar. 1. q. 424. ar. 1. q. 425. ar. 1. q. 426. ar. 1. q. 427. ar. 1. q. 428. ar. 1. q. 429. ar. 1. q. 430. ar. 1. q. 431. ar. 1. q. 432. ar. 1. q. 433. ar. 1. q. 434. ar. 1. q. 435. ar. 1. q. 436. ar. 1. q. 437. ar. 1. q. 438. ar. 1. q. 439. ar. 1. q. 440. ar. 1. q. 441. ar. 1. q. 442. ar. 1. q. 443. ar. 1. q. 444. ar. 1. q. 445. ar. 1. q. 446. ar. 1. q. 447. ar. 1. q. 448. ar. 1. q. 449. ar. 1. q. 450. ar. 1. q. 451. ar. 1. q. 452. ar. 1. q. 453. ar. 1. q. 454. ar. 1. q. 455. ar. 1. q. 456. ar. 1. q. 457. ar. 1. q. 458. ar. 1. q. 459. ar. 1. q. 460. ar. 1. q. 461. ar. 1. q. 462. ar. 1. q. 463. ar. 1. q. 464. ar. 1. q. 465. ar. 1. q. 466. ar. 1. q. 467. ar. 1. q. 468. ar. 1. q. 469. ar. 1. q. 470. ar. 1. q. 471. ar. 1. q. 472. ar. 1. q. 473. ar. 1. q. 474. ar. 1. q. 475. ar. 1. q. 476. ar. 1. q. 477. ar. 1. q. 478. ar. 1. q. 479. ar. 1. q. 480. ar. 1. q. 481. ar. 1. q. 482. ar. 1. q. 483. ar. 1. q. 484. ar. 1. q. 485. ar. 1. q. 486. ar. 1. q. 487. ar. 1. q. 488. ar. 1. q. 489. ar. 1. q. 490. ar. 1. q. 491. ar. 1. q. 492. ar. 1. q. 493. ar. 1. q. 494. ar. 1. q. 495. ar. 1. q. 496. ar. 1. q. 497. ar. 1. q. 498. ar. 1. q. 499. ar. 1. q. 500. ar. 1. q. 501. ar. 1. q. 502. ar. 1. q. 503. ar. 1. q. 504. ar. 1. q. 505. ar. 1. q. 506. ar. 1. q. 507. ar. 1. q. 508. ar. 1. q. 509. ar. 1. q. 510. ar. 1. q. 511. ar. 1. q. 512. ar. 1. q. 513. ar. 1. q. 514. ar. 1. q. 515. ar. 1. q. 516. ar. 1. q. 517. ar. 1. q. 518. ar. 1. q. 519. ar. 1. q. 520. ar. 1. q. 521. ar. 1. q. 522. ar. 1. q. 523. ar. 1. q. 524. ar. 1. q. 525. ar. 1. q. 526. ar. 1. q. 527. ar. 1. q. 528. ar. 1. q. 529. ar. 1. q. 530. ar. 1. q. 531. ar. 1. q. 532. ar. 1. q. 533. ar. 1. q. 534. ar. 1. q. 535. ar. 1. q. 536. ar. 1. q. 537. ar. 1. q. 538. ar. 1. q. 539. ar. 1. q. 540. ar. 1. q. 541. ar. 1. q. 542. ar. 1. q. 543. ar. 1. q. 544. ar. 1. q. 545. ar. 1. q. 546. ar. 1. q. 547. ar. 1. q. 548. ar. 1. q. 549. ar. 1. q. 550. ar. 1. q. 551. ar. 1. q. 552. ar. 1. q. 553. ar. 1. q. 554. ar. 1. q. 555. ar. 1. q. 556. ar. 1. q. 557. ar. 1. q. 558. ar. 1. q. 559. ar. 1. q. 560. ar. 1. q. 561. ar. 1. q. 562. ar. 1. q. 563. ar. 1. q. 564. ar. 1. q. 565. ar. 1. q. 566. ar. 1. q. 567. ar. 1. q. 568. ar. 1. q. 569. ar. 1. q. 570. ar. 1. q. 571. ar. 1. q. 572. ar. 1. q. 573. ar. 1. q. 574. ar. 1. q. 575. ar. 1. q. 576. ar. 1. q. 577. ar. 1. q. 578. ar. 1. q. 579. ar. 1. q. 580. ar. 1. q. 581. ar. 1. q. 582. ar. 1. q. 583. ar. 1. q. 584. ar. 1. q. 585. ar. 1. q. 586. ar. 1. q. 587. ar. 1. q. 588. ar. 1. q. 589. ar. 1. q. 590. ar. 1. q. 591. ar. 1. q. 592. ar. 1. q. 593. ar. 1. q. 594. ar. 1. q. 595. ar. 1. q. 596. ar. 1. q. 597. ar. 1. q. 598. ar. 1. q. 599. ar. 1. q. 600. ar. 1. q. 601. ar. 1. q. 602. ar. 1. q. 603. ar. 1. q. 604. ar. 1. q. 605. ar. 1. q. 606. ar. 1. q. 607. ar. 1. q. 608. ar. 1. q. 609. ar. 1. q. 610. ar. 1. q. 611. ar. 1. q. 612. ar. 1. q. 613. ar. 1. q. 614. ar. 1. q. 615. ar. 1. q. 616. ar. 1. q. 617. ar. 1. q. 618. ar. 1. q. 619. ar. 1. q. 620. ar. 1. q. 621. ar. 1. q. 622. ar. 1. q. 623. ar. 1. q. 624. ar. 1. q. 625. ar. 1. q. 626. ar. 1. q. 627. ar. 1. q. 628. ar. 1. q. 629. ar. 1. q. 630. ar. 1. q. 631. ar. 1. q. 632. ar. 1. q. 633. ar. 1. q. 634. ar. 1. q. 635. ar. 1. q. 636. ar. 1. q. 637. ar. 1. q. 638. ar. 1. q. 639. ar. 1. q. 640. ar. 1. q. 641. ar. 1. q. 642. ar. 1. q. 643. ar. 1. q. 644. ar. 1. q. 645. ar. 1. q. 646. ar. 1. q. 647. ar. 1. q. 648. ar. 1. q. 649. ar. 1. q. 650. ar. 1. q. 651. ar. 1. q. 652. ar. 1. q. 653. ar. 1. q. 654. ar. 1. q. 655. ar. 1. q. 656. ar. 1. q. 657. ar. 1. q. 658. ar. 1. q. 659. ar. 1. q. 660. ar. 1. q. 661. ar. 1. q. 662. ar. 1. q. 663. ar. 1. q. 664. ar. 1. q. 665. ar. 1. q. 666. ar. 1. q. 667. ar. 1. q. 668. ar. 1. q. 669. ar. 1. q. 670. ar. 1. q. 671. ar. 1. q. 672. ar. 1. q. 673. ar. 1. q. 674. ar. 1. q. 675. ar. 1. q. 676. ar. 1. q. 677. ar. 1. q. 678. ar. 1. q. 679. ar. 1. q. 680. ar. 1. q. 681. ar. 1. q. 682. ar. 1. q. 683. ar. 1. q. 684. ar. 1. q. 685. ar. 1. q. 686. ar. 1. q. 687. ar. 1. q. 688. ar. 1. q. 689. ar. 1. q. 690. ar. 1. q. 691. ar. 1. q. 692. ar. 1. q. 693. ar. 1. q. 694. ar. 1. q. 695. ar. 1. q. 696. ar. 1. q. 697. ar. 1. q. 698. ar. 1. q. 699. ar. 1. q. 700. ar. 1. q. 701. ar. 1. q. 702. ar. 1. q. 703. ar. 1. q. 704. ar. 1. q. 705. ar. 1. q. 706. ar. 1. q. 707. ar. 1. q. 708. ar. 1. q. 709. ar. 1. q. 710. ar. 1. q. 711. ar. 1. q. 712. ar. 1. q. 713. ar. 1. q. 714. ar. 1. q. 715. ar. 1. q. 716. ar. 1. q. 717. ar. 1. q. 718. ar. 1. q. 719. ar. 1. q. 720. ar. 1. q. 721. ar. 1. q. 722. ar. 1. q. 723. ar. 1. q. 724. ar. 1. q. 725. ar. 1. q. 726. ar. 1. q. 727. ar. 1. q. 728. ar. 1. q. 729. ar. 1. q. 730. ar. 1. q. 731. ar. 1. q. 732. ar. 1. q. 733. ar. 1. q. 734. ar. 1. q. 735. ar. 1. q. 736. ar. 1. q. 737. ar. 1. q. 738. ar. 1. q. 739. ar. 1. q. 740. ar. 1. q. 741. ar. 1. q. 742. ar. 1. q. 743. ar. 1. q. 744. ar. 1. q. 745. ar. 1. q. 746. ar. 1. q. 747. ar. 1. q. 748. ar. 1. q. 749. ar. 1. q. 750. ar. 1. q. 751. ar. 1. q. 752. ar. 1. q. 753. ar. 1. q. 754. ar. 1. q. 755. ar. 1. q. 756. ar. 1. q. 757. ar. 1. q. 758. ar. 1. q. 759. ar. 1. q. 760. ar. 1. q. 761. ar. 1. q. 762. ar. 1. q. 763. ar. 1. q. 764. ar. 1. q. 765. ar. 1. q. 766. ar. 1. q. 767. ar. 1. q. 768. ar. 1. q. 769. ar. 1. q. 770. ar. 1. q. 771. ar. 1. q. 772. ar. 1. q. 773. ar. 1. q. 774. ar. 1. q. 775. ar. 1. q. 776. ar. 1. q. 777. ar. 1. q. 778. ar. 1. q. 779. ar. 1. q. 780. ar. 1. q. 781. ar. 1. q. 782. ar. 1. q. 783. ar. 1. q. 784. ar. 1. q. 785. ar. 1. q. 786. ar. 1. q. 787. ar. 1. q. 788. ar. 1. q. 789. ar. 1. q. 7

¶ 3 Præ. Virtus est habitus, ad cuius rationē pertinet, q̄ sit qualitas difficile mobilis, per quam aliquis faciliter & delectabiliter operetur: sed post baptismum remanet in hominibus pronitas ad malum, per quod tollitur uirtus, & consequitur difficultatem quis ad bonum, quod est actus uirtutis, ergo per baptismum non consequitur homo gratiam & uirtutes.

SED CONTRA est, quod ad Titum 3. dicit Apostolus, saluos nos fecit per lauacrum regenerationis, (id est per baptismum) & renouationis Spiritus sancti, quem effudit in nos abunde, id est, ad remissionem peccatorum, & copiam uirtutum, ut gloss. * ibi exponit. sic ergo in baptismo datur gratia Spiritus sancti, & copia uirtutum.

glo. interli. ibid.

Lib. 1. c. 26. 2. med. c. 7.

RESPON. Dicendum, q̄ (sicut Augustinus dicit in lib. de Baptismo paruulorum) ad hoc baptismus ualet, ut baptizati Christo incorporentur, ut membra eius. A capite autem Christo, in omnia membra eius, gratia & uirtutis plenitudo deriuatur, secundum illud Ioan. 1. De plenitudine eius nos omnes accepimus. uide manifestum est, quod per baptismum aliquis consequitur gratiam & uirtutes.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ sicut aqua baptismi per suam abluitionem significat emundationem culpæ, & per suum refrigerium significat liberationem a pœna, ita per naturalem claritatem significat splendorem gratiæ & uirtutum.

Q. 8. a. a.

AD SECVNDVM dicendum, q̄ sicut dictum est, q̄ remissionem peccatorum aliquis consequitur ante baptismum, secundum q̄ habet baptismum in uoto uel explicite uel implicite: & tamen cum realiter suscipit baptismum, fit plenior remissio quantum ad liberationem a tota pœna, ita etiam ante baptismum Cornelius, & alij similes consequuntur gratiam, & uirtutes, per fidem Christi & desiderium baptismi implicite uel explicite, postmodum tamen in baptismo maiorem copiam gratiæ & uirtutum consequuntur: unde super illud Psal. 22. Super aquam refectionis educauit me, dicit glo. * Per augmentum uirtutis & bonæ operationis educauit in baptismo.

ex gl. Ierem. colligitur ibid.

AD TERTIVM dicendum, q̄ difficultas ab bono, & pronitas ad malum, inueniuntur in baptizatis, non propter defectum habitus uirtutum: sed propter concupiscentiam, quæ non tollitur in baptismo: sicut tamen per baptismum diminuitur concupiscentia, ut non dominetur, ita etiam diminuitur utrumque dictorum, * ne homo ab his superetur.

In illa solu.

ARTICVLVS V.

¶ *Utrum conuenienter attribuantur baptismis quidam actus uirtutum.*

AD QVINTVM sic proceditur. Vñ, q̄ inconuenienter attribuantur baptismis pro effectibus quidam actus uirtutum, scilicet incorporatio ad Christum, illuminatio, & fecundatio. non enim baptismus datur adulto, nisi fideli, secundum illud Mar. vlt. Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit: sed per fidem aliquis incorporatur Christo secundum illud Ephesio. 3. Habitare Christum per fidem in cordibus uestris. ergo nullus baptizatur, nisi iam Christo incorporatus. non ergo est effectus baptismi incorporari Christo.

4. d. 4. q. 1. ar. 2. q. 3. 4. & 5. Et d. 5. q. 3. ar. 1. c. 3. cor. & ad 1. Et ar. 1. q. 1. cor. Et d. 18. q. 1. ar. 1. q. 1. ad 1. Et quod 6. ar. 4.

¶ 2 Præ. Illuminatio fit per doctrinam, secundum illud Ephes. 3. Mihi omnium sanctorum minimo

data est gratia hæc, illuminare omnes, &c. sed doctrina precedit baptismum in catechismo. non ergo est effectus baptismi.

¶ 3 Præ. Fecunditas pertinet ad generationem actiuam: sed per baptismum aliquis regeneratur spiritualiter: ergo fecunditas non est effectus baptismi.

SED CONTRA est q̄ Aug. † dicit in lib. de Baptismo paruulorum, q̄ ad hoc ualet baptismus, ut baptizati Christo incorporentur. Dion. * etiam 2. c. eccl. hierarch. illuminationem attribuit baptismis, & super illud Psal. 22. super aquam refectionis, dicit glo. q̄ anima peccatorum ariditate sterilis, fecundatur per baptismum.

lib. 1. c. 26. 2. med. c. 7.

RESPON. Dicendum, q̄ per baptismum aliquis regeneratur in spiritualem uitam, quæ est propria fidelium Christi, sicut Apostolus dicit Gal. 2. Quod autem nunc uiuio in carne, in fide uiuio filii Dei. uita autem nõ est, nisi membrorum capiti vnitorum, a quo sensum & motum suscipiunt: & ideo necessè est, q̄ per baptismum aliquis incorporetur Christo, quasi membrum ipsius. sicut autem a capite naturali deriuatur ad membra sensus & motus, ita a capite spirituali, quod est Christus, deriuatur ad membra eius, sensus spiritualis, qui consistit in cognitione ueritatis, & motus spiritualis, qui est per gratiam instinctum. uide Ioan. 1. dicitur, uidi uisum eum plenum gratiæ & ueritatis, & de plenitudine eius nos omnes accepimus. & ideo consequens est, quod baptizati illuminentur a Christo circa cognitionem ueritatis, & fecundentur ab eo fecunditate bonorum operum per gratiam infusionem.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ adulti prius credentes in Christum, sunt ei incorporati mentaliter: sed postmodum cum baptizantur, incorporantur ei quodammodo corporaliter, scilicet per uisibile sacramentum, sine cuius proposito nec mentaliter incorporari possunt.

AD SECVNDVM dicendum, q̄ doctor illuminat exterius per ministerium, catechizando: sed Deus illuminat interius baptizatos, preparans corda eorum ad recipiendam doctrinam ueritatis, secundum illud Ioan. 6. Et scriptum in prophetis, erunt omnes docibiles Dei.

AD TERTIVM dicendum, q̄ effectus baptismi ponitur fecunditas, quæ aliquis producit bona opera: nõ autem fecunditas, quæ aliquis generat alios in Christo, sicut Apostolus dicit 1. ad Cor. 4. In Christo lesu per euangelium ego uos genui.

ARTICVLVS VI.

¶ *Utrum pueri in baptismo consequantur gratiam & uirtutes.*

AD SEXTVM sic proceditur. Viderur, q̄ pueri in baptismo non consequantur gratiam & uirtutes. Gratia enim & uirtutes non habentur sine fide & charitate: sed fides, ut Aug. * dicit, consistit in credentium uoluntate, similiter etiam charitas consistit in diligentium uoluntate: cuius usum pueri non habent, & sic non habent fidem, & charitatem. ergo pueri in baptismo non recipiunt gratiam & uirtutes.

¶ 2 Præ. super illud Ioan. 14. Maiora horum faciet, dicit Aug. † q̄ ex impio iustus fiat, in illo, sed non sine illo Christus operatur: sed puer cũ nõ habeat usum liberi arbitrii, nõ cooperatur Chro ad suam iustificationem: immo quãdoq; pro posse renuitur. er go

11. q. 2. ar. 1. 14. ad 3. ar. 4. q. 2. ar. 1. Et d. 1. ar. 3. cor. Et d. 18. q. 1. ar. 1. q. 1. cor. Et d. 18. q. 1. ar. 1. q. 1. ad 1. Et quod 6. ar. 4.

ergo non iustificatur per gratiam & uirtutes.

¶ 3 Præf. Rom. 4. dicitur, Ei, qui non operatur, credenti autem in eum qui iustificat impium, reputatur fides eius ad iustitiam, secundum propositum gratiæ Dei: sed puer non est credens in eum, qui iustificat impium. ergo non consequitur gratiam iustificantem, neque uirtutes.

¶ 4 Præf. Quod ex carnali intentione agitur, non uidetur habere spiritualem effectum: sed quandoque pueri ad baptismum deferuntur carnali intentione, ut scilicet corporaliter sanentur. non ergo consequuntur spirituales effectus gratiæ & uirtutum.

SED CONTRA est, quod Aug. * dicit in Enchir. Paruuli renascendo moriuntur illi peccato, quod nascendo contraxerunt. ac per hoc ad illos etiam pertinet quod dicitur, Consepulti sumus cum illo per baptismum in mortem (subditur autem) ut quomodo Christus surrexit a mortuis, per gloriam Patris, ita & nos in nouitate uitæ ambulemus: sed nouitas uitæ est per gratiam & uirtutes. ergo pueri in baptismo gratiam & uirtutes consequuntur.

RESPON. Dicendum, quod quidam antiqui posuerunt, quod pueri in baptismo non dantur gratia & uirtutes, sed imprimuntur eis character Christi, cuius uirtute, cum ad perfectam ætatem uenerint, consequuntur gratiam & uirtutes. Sed hoc patet esse falsum dupliciter. Primo quidem, quia pueri sicut & adulti, in baptismo efficiuntur membra Christi: unde necesse est, quod a capite recipiant influum gratiæ & uirtutis. Secundo, quia secundum hoc pueri decedentes post baptismum, non perueniunt ad uitam æternam: quia, ut dicitur Rom. 6. Gratia Dei est uita æterna. & ita non proficiunt eis ad salutem, baptizatos fuisse. Causa autem erroris fuit, quia nescierunt distinguere inter habitum & actum. & sic uidentes pueros inhabiles ad actus uirtutum, crediderunt eos post baptismum nullatenus uirtutem habere: sed ista impotentia operandi, non accidit pueris ex defectu habituum, sed ex impedimento corporali: sicut etiam dormientes, quamuis habeant habitus uirtutum, impediuntur tamen ab actibus propter somnum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod fides & charitas consistunt in uoluntate hominum, ita tamen, quod habitus harum, & aliarum uirtutum requirunt potentiam uoluntatis, quæ est in pueris: sed actus uirtutum requirunt actum uoluntatis, qui non est in pueris. Et hoc modo Aug. * dicit in libro de baptismo paruulorum, quod paruulum, etiam nondum illa fides, quæ in credentium uoluntate consistit, iam tamen ipsius fidei sacramentum (quod scilicet causat habitum fidei) fidelem facit.

AD SECUNDUM dicendum, quod (sicut Aug. dicit in lib. de Charitate) nemo ex aqua & Spiritu sancto renascitur nisi uolens: quod non de paruulis, sed de adultis intelligendum est. Et similiter de adultis intelligendum est, quod homo a Christo sine ipso non iustificatur. Quod autem paruuli baptizandi, prout uirtutes possunt, reluctantur, non eis imputatur: quia intantum nesciunt, quod faciunt, ut nec facere uideantur: ut Aug. * dicit in lib. de præsentia Dei ad Dardanum.

AD TERTIUM dicendum, quod (sicut Aug. dicit) paruulis mater ecclesie aliorum pedes accommodat, ut ueniant, aliorum cor ut credant, aliorum linguam ut fatcantur. & ita pueri credunt, non per actum proprium, sed per fidem ecclesie, quæ eis communicatur. & huius fidei uirtute conferuntur eis gratia & uirtutes.

A AD QUARTUM dicendum, quod carnalis intentio deferentium pueros ad baptismum, nihil eis nocet, sicut nec culpa unius nocet alteri nisi consentiat. unde Aug. * dicit in epistola ad Bonifacium, non illud te moueat, quod quidam non ea fide ad baptismum percipiendum paruulos ferunt, ut gratia spirituali ad uitam regenerentur æternam: sed hoc eos putant remedio corporealem retinere uel recipere sanitatem: non enim propterea illi non regenerantur, quia non ab istis hac intentione offeruntur.

ARTICVLVS VII.

Utrum effectus baptismi sit apertio ianuæ regni cælestis.

A D SEPTIMUM sic proceditur. Videtur, quod effectus baptismi non sit apertio ianuæ regni cælestis. Illud enim quod est apertum, non indiget apertione: sed ianuæ regni cælestis est aperta per passionem Christi: unde Apoc. 4. dicitur, Post hæc uidi ostium magnum apertum in celo. non est ergo effectus baptismi apertio ianuæ regni cælestis.

¶ 2 Præf. Baptismus omni tempore ex quo institutus fuit, habet suum effectum: sed quidam baptizati sunt baptismum Christi ante eius passionem (ut habetur lo. 3.) quibus si tunc decessissent, introitus regni cælestis nondum patebat, in quod nullus ante Christum introiuit, secundum illud Mich. 2. Ascendit pandens iter ante eos. non est ergo effectus baptismi apertio regni cælestis.

¶ 3 Præf. Baptizati adhuc sunt obnoxii morti & aliis pœnalitatibus uitæ præsentis, ut supra dictum est. * sed nulli est apertus aditus regni cælestis, quando obnoxii sunt pœnæ: sicut patet de his, qui sunt in purgatorio. non ergo effectus baptismi est apertio ianuæ regni cælestis.

SED CONTRA est, quod super illud Luc. 3. Apertum est cælum, dicit glos. * Bedæ. uirtus hic baptismatis ostendit, de quo quicquid cum egreditur, regni cælestis ei ianuæ aperitur.

RESPON. Dicendum, quod aperire ianuam regni cælestis, est amouere impedimentum, quo quis impeditur regnum cælestis introire. Hoc autem impedimentum est culpa & reatus pœnæ. Ostensum est autem supra, quod per baptismum omnis culpa, & omnis reatus pœnæ tollitur. unde consequens est, quod effectus baptismi sit apertio ianuæ regni cælestis.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod baptismus intantum ape-

¶ Super Quæstione sexagesimona articulum septimum.

IN quæstione 69. primis septem articulis nihil occurrat scribendum, nisi pro septimo articulo notandum, quod aperire ianuam regni cælestis, per se primo est effectus mortis Christi: attribuitur autem baptismum, eo quod in sui institutione cœli aperti leguntur: & quia sacramentum est inchoans, quo ad uim obligatam a morte Christi. & quia sufficienter causat apertionem cœli cuiuslibet baptizato: dum tollit omnem culpam. & pœnam tam persona quam naturæ. non statim assequendo totum suum effectum, sed tempore congruo, ita quod (ut in articulo tertio patet) sicut uirtute baptismi auferuntur a iustis in resurrectione omnes pœnalitates, ita uirtute baptismi aperitur ianuæ cœlestis, tempore congruo exhibitura ingressum: & propterea baptizati ante mortem Christi, non nisi post Christi mortem ingressi sunt regnum cœlorum. Et hoc uocat Auctor habere certam spem de introitu cœlesti, & in hoc præminet baptizatus circumcisio: circumcisio enim non habebat uirtutem tollendi omnem pœnalitatem, quam habet baptismus: quæ uis etiam dici potest, quod baptismus ante mortem Christi, quia imperfecte configurabat morti Christi (utpote configurans Christo mortuo non in re, sed in fide) ita etiam imperfecte aperiebat cælum, ut littera responsionis ad secundum sonat.

De confect. d. 2. c. mæcer eccl. epi. 23. parū ante med. ro. 2. Et h. de pecc. ca. mer. c. 25 in fin. 10. 7.

4. d. 3. ar. 1. q. 3. Et 4. d. 4. c. 2. ar. 2. q. 6. Et 4. c. 6. c. 59 & lo. 8. le. 1. fi.

ar. 3. huius

Bedæ Luc. 3. in c. 10. secū dum sum ordi. tom. 2.

ar. 1. & 2. huius q.

¶ Et

Epist. 17. ad Pontic. non pœnal. a fi. 102.

Epist. 17. ad Pontic. non pœnal. a fi. 102.

Epist. 17. ad Pontic. non pœnal. a fi. 102.

¶ Et hæc sint dicta p dignitate baptisimi: quantum enim spectat ad euentu, Christo mortuo patuit ianua celestis tā baptizato quā circuncilo.

rit baptizato ianua regni celestis, in quantum incorporat eū passioni Christi, uirtutem eius homini applicando.

AD SECVNDVM Dicendū, q̄ quando passio Christi nondum erat realiter perfecta, sed solum in fide credentium, baptisimus proportionaliter causabat ianua apertionem, non quidem in re, sed in spe: baptizati enim tunc decedentes, ex certa spe introitum regni celestis expectabant.

AD TERTIVM dicendū, q̄ baptizatus non est obnoxius morti, & penalitatibus uitæ presentis, propter reatum personæ, sed propter statum naturæ: & ideo pp hoc non impeditur ab introitu regni celestis, q̄n anima separatur a corpore permortē, quasi iam per soluto eo, quod naturæ debebat ur.

¶ Super Questionis sexagesime nonæ Articulum octauum.

ARTICVLVS VIII.

Utrum baptisimus habeat in omnibus aequalem effectum.

¶ Ad. 4. q. 2. ar. 3. q. 1. & 2. Et d. 18. q. 1. ar. 3. q. 1. co.

IN art. 8. aduerte. Auctorem in art. 3. recte loqui de lepra Constantini: dico autem hoc, quia nullius auctoritate constat, Constantinum mandatum a lepra in baptisimo: tum quia gesta Syluestri (ex quibus hoc uidetur haberi) incertum habet Auctorem, ut patet in cap. sancta Romana dist. 15. tum quia nullus siue Christianus, siue gentilis historicus inuenitur hoc scripsisse, ut testatur Platina in uita Marci Papæ: tum precipue, quia Ambrosii auctoritas obstat, dum in oratione de obitu Theodosii expresse dicit, Constantinum in ultimis constitutum baptizatum fuisse, quod longe distat ab hoc, scilicet q̄ in principio suæ conuersionis fuerit baptizatus. Et propterea narratio de lepra Constantini non est assertiue probanda.

AD OCTAVVM sic proceditur. Videtur, q̄ baptisimus non habeat in omnibus aequalem effectum. Effectus enim baptisimi est remotio culpæ: sed in quibusdam plura peccata tollit, quam in alijs. nam in pueris tollit solum peccatum originale, in adultis autem etiam peccata actualia, in quibusdam plura, in quibusdam uero pauciora. non ergo equaliter effectum habet baptisimus in omnibus.

¶ 2. Præ. Per baptisimum conferitur homini gratia & uirtutes: sed quidam post baptisimum uidentur habere maiorem gratiam, & perfectiorem uirtutem, quam alij baptizati. non ergo baptisimus habet æqualem effectum in omnibus.

¶ 3. Præ. Natura perficitur per gratiam, sicut materia per formam: sed forma recipitur in materia secundum eius capacitatem. cū ergo in quibusdam baptizatis etiam pueris, sit maior capacitas naturalium quam in alijs, uidentur quod quidam maiorem gratiam consequantur, quam alij.

¶ 4. Præ. Quidam in baptisimo consequuntur non solum spirituale salutem, sed etiam corporalem: sicut patet de Constantino, qui in baptisimo mandatus est a lepra: non autem omnes infirmi corporalem salutem consequuntur in baptisimo. baptisimus ergo non habet æqualem effectum in omnibus.

SED CONTRA est, q̄ dicitur Ephes. 4. Vna fides, unum baptisima. uniuersalis autem causa est uniuersalis effectus. ergo baptisimus habet æqualem effectum in omnibus.

RESPON. Dicendum, q̄ duplex est effectus baptisimi, unus per se, & alius per accidens. Per se quidem effectus baptisimi, est id, ad quod baptisimus est institutus, scilicet ad regenerandum homines in spiritualem uitam: & hunc effectum equaliter facit in oibus, qui equaliter se habent ad baptisimum. un-

de quia omnes pueri æqualiter se habent ad baptisimum (quia non in fide propria, sed in fide ecclesie baptizantur) omnes aequalem effectum percipiunt in baptisimo. Adulti uero, qui per propriam fidem ad baptisimum accedunt, non æqualiter se habent ad baptisimum: quidam enim cum maiori, quidam cum minori deuotione ad baptisimum accedunt: & ideo quidam plus, quidam minus de gratia nouitatis accipiunt: sicut etiam ab eodem igne accipit plus caloris, qui plus ei appropinquat: licet ignis quantum est de se, equaliter ad omnes suum calorem effundat. Effectus autem baptisimi per accidens, est ad quem baptisimus non est ordinatus, sed diuina uirtus, hoc in baptisimo miraculose operatur: sicut super illud Ro. 6. ut ultra non seruiamus peccato, dicit gl. * Non hoc præstat in baptisimo, nisi forte miraculo ineffabili creatoris, ut lex peccati, quæ est in membris, profus extinguatur. & tales effectus non æqualiter percipiuntur ab omnibus baptizatis, etiam si cum æquali deuotione accedat: sed dispensantur huiusmodi effectus, secundum ordinem prouidentie diuine.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod minima gratia baptisimalis sufficiens est ad delendum cuncta peccata. unde hoc non est propter maiorem efficaciam baptisimi, quod in quibusdam plura, in quibusdam autem pauciora peccata soluit: sed propter conditionem subiecti, quia in quolibet soluit quotcumque inuenerit.

AD SECVNDVM dicendum, quod hoc, quod in baptizatis maior, uel minor gratia apparet, potest dupliciter contingere. uno modo, quia unus in baptisimo percipit maiorem gratiam, quam alius, propter deuotionem maiorem, ut dictum est: * alio modo, quia etiam si æqualem gratiam percipiant, non æqualiter ea utuntur: sed unus studiosius in ea proficit, alius per negligentiam, gratia Dei deest.

AD TERTIVM dicendū, q̄ diuersa capacitas naturalium in hominibus, non est ex diuersitate metis, quæ per baptisimum renouatur, cum omnes homines eiusdem speciei existens, in forma conueniant, sed est ex diuersa dispositione corporum. Secus autem est in angelis, qui differunt specie: & ideo angelis dantur dona gratuita, secundum diuersam capacitatem naturalium: non autem hominibus.

AD QUARTVM dicendum, quod sanitas corporalis non est per se effectus baptisimi: sed est quoddam miraculosum opus prouidentie diuine.

ARTICVLVS IX.

Utrum fictio impediatur effectum baptisimi.

¶ Super Questionis sexagesime nonæ Articulum nonum & decimum.

AD NONVM sic proceditur. Videtur, quod fictio non impediatur effectum baptisimi. Dicit enim Apostolus Gal. 3. Qui cumque in Christo baptizati estis, Christum induistis: sed omnes qui baptisimum Christi suscipiunt, baptizantur in Christo. ergo omnes induunt Christum, quod est percipere baptisimi effectum: & ita fictio non impedit baptisimi effectum.

¶ 2. Præ. In baptisimo operatur uirtus diuina, quæ potest uoluntatem hominis mutare in bonum: sed effectus causæ agētis non potest

IN articulo. 9. & 10. 4. d. 4. q. 2. ar. 1. multa dicenda sunt specialiter pro doctrina decimi. Et prius dicitur, quod de sensu conclusionis, secundo de necessitate, tertio de modo apud Auctorem, quarto de ratione illius modi, & demum comparabitur alijs modis. Sensus in primis conclusio est, non de euentu, sed de effectu baptisimi recedente fictione. quod ideo notandum est: quoniam non

non tractatur hic, an recedente fictione, baptizans fiat illius re...

Agustini in libro de baptismo, relata & a Magistro sent. in 4. dist. 4. & a Gratiano de consecr. dist. 4. cap. tunc va...

test impediri per id, quod ab illa causa potest auferri. ergo fictio non impedit baptismi effectum.

¶ 3. Præter effectus baptismi est gratia, cui peccatum opponitur; sed multa sunt alia peccata grauiora quam fictio, de quibus non dicitur, quod effectum baptismi impediatur. ergo neque fictio impedit effectum baptismi.

SED CONTRA est, quod dicitur Sap. I. Spiritus sanctus disciplina effugiet fictum: sed effectus baptismi est a Spiritu sancto. ergo fictio impedit effectum baptismi.

RESPON. Dicendum, quod (sicut Dam. dicit) Deus non cogit hominem ad iustitiam: & id ad hoc, quod aliquis iustificetur per baptismum, requiritur quod voluntas hominis amplectatur baptismum, & baptismi effectum. dicitur autem aliquis fictus, per hoc, quod voluntas eius contradicit vel baptismum, vel eius effectum: nam secundum August. quatuor modis dicitur aliquis fictus. uno modo ille, qui non credit, cum tamen baptismus sit fidei sacramentum: alio modo per hoc, quod contemnit ipsum sacramentum: tertio modo per hoc, quod aliter celebrat sacra-

diuit tunc fieri: hoc enim significat baptismum ualere ad salutem) consequens est, quod baptismus aliquo modo remaneat, seu aliquid habeat aut relinquit manens, ratione cuius ualorem seu effectum consequatur post biennium. Hac necessitate satisfaciendi hominibus more humano, compellitur Auctor accommoda-

mentum, non seruans ritum ecclesie: quarto modo per hoc, quod aliquis in deuote accedit. unde manifestum est, quod fictio impedit effectum baptismi. AD PRIMUM ergo dicendum, quod baptizari in Christo, potest intelligi dupliciter. uno modo in Christo, id est in Christi conformitate. et sic quicumque baptizantur in Christo, conformari ei per fidem, & charitatem, induunt Christum per gratiam. alio modo, dicuntur aliqui baptizari in Christo, in quantum accipiunt sacramentum Christi. & sic oēs induunt Christum per configurationem characteris, non autem per conformitatem gratie.

AD SECUNDUM dicendum, quod quando Deus uoluntatem hominis de malo in bonum mutat, tunc homo non accedit fictus: sed non semper hoc Deus facit, nec ad hoc sacramentum ordinatur, ut de ficto fiat aliquis non fictus, sed ut non fictus aliquis accedens, iustificetur.

AD TERTIUM dicendum, quod fictus dicitur aliquis ex eo, quod demonstrat se aliquid uelle, quod non uult. Quicumque autem accedit ad baptismum, ex hoc ipso ostendit se-

motum fuerit, habentur. propter remanentem formam, ad quam nata erant sequi, ita in supernaturalibus sacramenti baptismi, cum generatur Christianus quo ad esse de familia Christi seu, quod idem est, quo ad esse membrum Christiane religionis, sic scilicet per baptismum characterem, ut forma qua constituitur in tali esse: nam characterem formaliter homo est Christiane religionis membrum, est de familia Christi, & ad huiusmodi formam natum est ex diuina largitatis ordine consequi infusionem gratie remissionem omnis culpae, & omnis poenae, nisi ob ex-

fictionis obstitit, & propterea cessante fictione, sequitur infusio gratie remissionem culpae & poenae, propter presentem formam characteris, ad quem secundum ordinem diuinae largitatis nata est sequi infusio gratie baptismalis. Teneat itaque character utrumque locum, & dispositionis & formae, diuersimode considerato baptismate: nam baptismus in quantum generatiuus est filiorum adoptionis, gratiam habet pro principali effectu, ut forma: in quantum uero generatiuus est Christiani (hoc est membri Christiane religionis seu familiae) habet pro principali effectu characterem: qui pro eo, quod infallibili ordine annexam habet gratiam, si fictio non impedit, & recedente fictione annexa sibi uendicatur gratiam, forma substantialis assumitur. Pro eo uero, quod annexio gratie nouam exigit principalis agentis infusionem, recedente fictione, dispositioni magis assimilatur, que secundum infallibilem causarum ordinem cessante impedimento, ad terminum ducit. Unde uana uidetur sollicitudo quarentium, quid aut quomodo operetur character recedente fictione ad gratiam baptismalem.

¶ Et ex his patet solutio difficultatum motarum, tam ad hominem, quam ad rem. Et quarto loco propositum expediret simul est. De quinto autem pertranscundum uidetur: quoniam in folis uerbis dissensio forte est inter diuersos doctores: nullum enim puto sanæ mentis apud se credidisse, gratiam cessante fictione, comitari characterem, sine noua Dei actione gratie baptismalis infusua.

¶ In responsione ad secundum, & tertium aduertendum est, in ficto baptizato, inueniri diuersorum temporum peccata, scilicet peccata presentia, & futura, & presentia inueniri dupliciter intel-

tionem hanc similitudinariam, quam in littera habes, adinuenit. ¶ Unde non oportet laborare ad saluandum hunc processum, ut proprium, seu ex propriis: sed intelligendus est, ut accomodatior eadem simulitudinaria ad manu ducendum intellectum per uitorum, ut percipiant quomodo baptismus recedente fictione incipit ualere ad salutem. Sciuit enim Auctor, gratiam propriam bonis, non consequi characterem communem bonis & malis, ut proprius effectus sequitur formam: cum hoc tam manifestum sit, ut minime theologi sciant. Unde non proprie uoluit intelligi, sed secundum similitudinem, ut sicut in naturalibus cessante causa, remanente tamen forma, statim habentur consequentia, nisi adsit impedimentum, & si impedimentum adfuerit, consequentia illa statim, cum remota fuerit, habentur. propter remanentem formam, ad quam nata erant sequi, ita in supernaturalibus sacramenti baptismi, cum generatur Christianus quo ad esse de familia Christi seu, quod idem est, quo ad esse membrum Christiane religionis, sic scilicet per baptismum characterem, ut forma qua constituitur in tali esse: nam characterem formaliter homo est Christiane religionis membrum, est de familia Christi, & ad huiusmodi formam natum est ex diuina largitatis ordine consequi infusionem gratie remissionem omnis culpae, & omnis poenae, nisi ob ex-

Alias, e. e. l. e. c. c. o. n. s. i. o. r. m. a. r. j.

intelligi, uel propter perseverantiam macula, aut actualis commissionis seu omissionis simul cum baptismo, uel propter ipsum impedire sacramenti effectum. Inter quae tanti refert, quod sola fictio (quae nihil aliud uidetur quam impedire gratiam) per penitentiam delenda est, cum peccatis commissis post baptismum: reliqua autem per baptismi ualorem recedente fictione delentur.

14. c. d. q. 3. ar. 1. & 2. & 4. 17. q. 3. ar. 1. & 2.

Ad hoc eam uideatur deseruire litera. dicens, Et etiam simul existentium cum baptismo: excipitur: autem sola fictio, quoniam ipsa est, quae contrariatur sacramento: nec puto fictionis peccato intelligendum in proposito crimen illud, quod fundat fictionem (pura incredulitatem) sed ipsam malam intentionem sacramenti, quae sacrilegi species est: hic enim actus est proprie fictio: quoniam isto actu monstrat, qui baptizatur se uelle quod non uult. Et confirmatur hoc ex uerbis Augusti. dicens, Cum illa fictio ueraci confessione recesserit, quae corde in malitia uel sacrilegio perseverante, peccatorum abluitionem non sinebat fieri: ex hoc eam quod nullam speciem peccati fictionis tribuit, nisi sacrilegium, insinuat, uidetur, quod sit illa fictio. Et hinc sequitur, quod talis fictio sufficienter confiteretur, dicendo se iniuriam fecisse baptismum, ponendo illi obicem peccati mortalis, & confitendo commissam post baptismum.

lib. de bapt. p. contra Donat. ca. 1. ar. m. c. 7.

Alias, abolitio. n. m.

q. 66. ar. 9.

Aduerte quoque aliud esse dimidium a Deo expectare ueniam, & aliud esse uariis medijs a Deo expectare ueniam. Primum est impium, secundum hic docemur, dum baptizatus, per medium penitentiae, & per medium baptismi simul, a Deo expectat ueniam. Cogimur autem ad utrum-

rectam fidem Christi habere, & sacramentum uenerari, & uelle se Christo conformari, & uelle a peccato recedere. unde cuiusque peccato uult homo inhaerere, si ad baptismum accedit, fictus accedit, quod est indigne accedere: sed hoc intelligendum est de peccato mortali, quod gratiae contrariatur, non autem de peccato ueniali. unde fictio hic quodammodo includit omnem peccatum.

ARTICULVS XX.

Utrum fictione recedente, baptismus suum effectum consequatur.

AD DECIMUM sic proceditur. Videtur, quod fictione recedente, baptismus suum effectum non consequatur. Opus enim mortuum, quod est sine charitate, non potest unquam uiuificari: sed ille qui fictus accedit ad baptismum, recipit sacramentum sine charitate. ergo nunquam potest uiuificari hoc modo, ut gratiam conferat.

¶ 2. Praet. Fictio uero esse fortior quam baptismus, cum impediatur eius effectum: sed fortius non tollitur a debiliore. ergo peccatum fictionis non potest tolli per baptismum fictione impeditum. & sic baptismus non consequetur suum effectum, qui est remissio omnium peccatorum.

¶ 3. Praet. Contingit quod aliquis sic accedat ad baptismum, & post baptismum multa peccata committat, quae tamen per baptismum non tolluntur: quia baptismus tollit peccata praeterita, non futura. ergo baptismus talis, nunquam consequetur suum effectum, qui est remissio omnium peccatorum.

SED CONTRA est, quod Augustinus dicit in libro de baptismo, tunc ualere incipit ad salutem baptismus, cum illa fictio ueraci confessione recesserit, quae corde in malitia uel sacrilegio perseverante, peccatorum abluitionem non sinebat fieri.

RESPON. Dicendum, quod (sicut supra dictum est) baptismus est quaedam spiritualis regeneratio. cum autem aliquis generatur, simul cum forma recipit effectum formae, nisi sit aliquid impediens, quo remoto forma rei generata perficit suum effectum: sicut simul cum corpore graue generatur, mouetur deorsum, nisi sit aliquid prohibens, quo remoto statim incipit

moueri deorsum. Et similiter quando aliquis baptizatur, accipit characterem, quasi formam, & consequitur proprium effectum, qui est gratia remittens omnia peccata. Impeditur autem quandoque per fictionem: unde oportet quod remota ea per penitentiam, baptismus statim consequatur suum effectum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sacramentum baptismi est opus Dei, & non hominis: & ideo non est mortuum in ficto, qui sine charitate baptizatur.

AD SECUNDUM dicendum, quod fictio non remouetur per baptismum, sed per penitentiam subsequentem, quae remota, baptismus aufert culpam, & reatum omnium peccatorum precedentium baptismum, & etiam simul existentium cum baptismo. unde Augustinus dicit in libro de baptismo: Soluitur hesternus dies, & quicquid superest, soluitur, & ipsa hora momentumque ante baptismum, & in baptismum: deinceps autem continuo reus esse incipit. & sic ad baptismi effectum consequendum concurrunt baptismus, & penitentia: sed baptismus sicut causa per se agens: penitentia sicut causa per accidens, id est remouens prohibens.

AD TERTIUM dicendum, quod effectus baptismi non est tollere peccata futura, sed praesentia uel praeterita. & ideo recedente fictione, peccata sequentia remittuntur quidem, sed per penitentiam, non per baptismum. Unde non remittuntur quantum ad totum reatum, sicut peccata praecedentia baptismum.

QVAESTIO LXX.

De circumcisione, quae praecessit baptismum, in quatuor articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de preparatoris ad baptismum. Et primo de preparatorio, quod praecessit baptismum, id est, de circumcisione. Secundo, de preparatorijs, quae concurrunt simul cum baptismo, scilicet de catechismo & exorcismo.

CIRCA primum queruntur quatuor.

¶ Primo, Utrum circumcisio fuerit preparatoria, & figuratiua baptismi.

¶ Secundo, De institutione ipsius.

¶ Tertio, De ritu eius.

¶ Quarto, De effectu ipsius.

que simul medium recurre: quia credimus praecedentia peccata remitti, quo ad culpam, & poenam totaliter (hoc enim continet gratia baptismalis) fictionem uero cum posterioribus peccatis remitti quidem quo ad culpam, quo ad penam uero non, nisi quantum sacramento penitentiae remittit. Unde apparet falsitas allegata superioris glossae, praeter id, quod est contra textum.

¶ Super Quaestionem septuagesimam, & quaestionem septuagesimam primam.

CIRCA quaest. 70. & 71. nihil scribendum uidetur nisi in his, quae dicuntur in arti. 3. de causalitate exorcismorum. Non caret siquidem scriptura duo ibi dicta. primum est circa aptionem sensuum per exorcismos baptismales. Secundum est circa uersionem, quae fit in uertice baptizati, quod operatur conseruationem gratiae baptismalis. Primum enim intelligo non sic, quod exorcismus mouat interiorum infectionem sensuum animae, quia hoc sine gratia non uideo posse fieri in paruulis, quicquid sit in adultis: sed intelligo sic quod potestas demonis ad praeccludendum sensus interiores animae coacta demoni propter interiorum infectionem animae per exorcismum impeditur, ne scilicet ob infectas interiores animae partes praeccludat illas ad sentiendum spiritualia, quae Christi sunt, ita quod potestas demonis per exorcismos baptismales impeditur ne possit extrinseca obstacula sacramento, & intrinseca sacramenti effectui praestare. ¶ Secundum dictum, cum de actu conseruatione intelligi nequeat: de pascha opor-